

1

וכס) הנה חכמו"ל (סוכה כ"ו). למדו חמשה עשר
מחג המזות לנ"ש שקדושת סעודה חג
הסוכות הוא אחד עם מזות אכילה מלה. אמנם החילוק
הוא שאכילה מלה בפסח הוא ענין לאכילת ס"ח. ולכן
המזות לכל יראה שאור באכילתו רק לבערו מכל
וכל והוא רק מזות אחת בכל ימי החג וקדושת חג
הסוכות הוא לאחריה חשוכה לנהורא דהיינו להכניס
את הסיפור לקדושה כי מזות אכילה בסוכה הוא
בלחם חמץ. ולכן בכל יום ימי החג הוא אושפיזא
אחת וגם מקריבין שבטים פרים נגד שבטים אומות
והיינו לברך את הרע שבז' מדות ש"א כלול מעשר
ולהכניס לקדושה וביום הזה שהוא השביעי של חג
נכללו כל ה' מדות בקדושה. ויל' שפ"ז מרמז הפ'
בשש צרות יל"ך ובשבע לא יגע כך רע על שליטות
ששה מלכות על ישראל כדי לברך מהם בחי'
הסיפור שבמדות להכניסם להקדושה. והגם שרק ד'
מלכות שולטים על ישראל יש עוד שתי מלכות
מלרים ואשור כשי' מלרים ירד עמי בראשונה לגור
שם ואשור באפס עסקו. והששה מלכות המה לברך
הששה מדות מן הסיפור שנמלא בכל חומה ובהכניסה
להקדושה.

ושליטה שני האמונות המה בכל העולם וע"ז
מרמו הפסוק כי לא יוסף לבוא כך עוד ערל
ועמא ערל מרמו על עשו שאינו מחזיק במילה וגם
איש מאמין שיש בזה קדושה ועמא הוא ישמשאל
הגם שהוא מהול הוא ממנה את בריתו כידוע ובשעה
ימי החג פועלים להכניע כל השנה אומות להקדושה.
ובשביעי שהוא נגד בחי' דהמט"ה ה"הגל מכל המדות
ולית לי' מנרמ"י כלום שהוא הע"ה שתינו בו לא
עטם ולא ריח' וכמשי"ג דלוקי ולי' יושיע אע"פ
שדלה אני במזות לך אני ולי' נאה להשיע פועלים
להכניע בחי' גוג ומגוג העולה שבטים והוא כללות
שבטים האומות שהם נגד בחי' אכיל' ורגשו יחד על
ה' ועל משוחו. וע"ז מרמו ובשבע לא יגע כך רע
כי מלחמות גוג ומגוג לא יהי' לו שום שליטה על
ישראל כי משיח בן דוד יכניעו מיפק להקדושה :

ב' צ"ק ב"י צ"ק ה"י

3

בסוכות נבדלין בני ישראל מן האומות
על ידי מצות הסוכה¹⁵ שהיא
דירה מיוחדת לכל האזרח בישראל ב'י
(ויקרא כג. מב). ולכן דוקא בחג מקריבין ע'
פרים מול ע' אומות¹⁶. לומר דכל מה שבני
ישראל נבדלין לעצמם מזכין גם כן לכל
העולם. וכמו כן בבית המקדש שהיו נבדלין
בני ישראל האירו גם לכל העולם. וכן
איתא במדרש¹⁷ אלו היו האומות יודעין
כמה בית המקדש טוב להם יהיו מעטרין
אותו בזהבים עיין שם. וכן מצינו באברהם
אבינו ע"ה שביקש לקרב כל העולם אל
הקב"ה ואמר לו (בראשית יב. א) לך לך ב'י.
וכשתהיה נבדל בפני עצמך על ידי זה (שם א)
ונברכו כך כל משפחות האדמה. כמו
שכתוב מזה בחידושי תורה של א"ז ז"ל
עיין שם פרשת וירא¹⁸:

א"ע א"ע

2

17] ענין ברכות גשמים ביום הזה כי גשמים
הוא השפעת חיות הנבראים וביום הזה
אחר יוה"כ וחג הסוכות נקלט חיות חדשה בלב
נפשות ישראל להיות נקלטים כל השבע מדות
שבקדושה בלב בהתחדשות קבלה של דברי תורה
בלב וזהו ענין ירידת גשמים ביום הזה השפעת
סיפה של חיים בלב. ועל יום זה רמזו חז"ל
(בהענין ז. א.) גדול יום הגשמים (כדאי' בטה"ק
עבורת ישראל) וי"ל שעל זה רמזו חז"ל שבעה
פעמים גדול יום הגשמים נגד בחי' שבעה המדות
שבקדושה הנשפטים בחיות חדשה בלב נפשות ישראל.
הראשונה גדול יום הגשמים כהיית המתים הוא
נגד בחי' מדת חסד לאברהם שחייית המתים הוא
מבחי' חסדים גדולים ולזה קורין בחג הפסח שהוא
מבחי' חסד במתי יחזקאל כי תחיית המתים יהי'
בפסח ע"י מדת חסד. ואיכא מ"ד שגדול יום
הגשמים יותר מתחיית המתים דלילו תחיית המתים
וכו' כי תחיית המתים הוא התחדשות חיות לגוף
לאחר שמת ואין זה רבותא כל כך מפני שבמתים
חפשי מן המזות ואין לו בחירה. אבל יום הגשמים
הוא השפעת חיות הקדושה גם לרשעים שבחיייהם
קרובים מתים. והוא עודנו עומד בבחירתו להרע
ועכ"ז השי"ת מטיף לו סיפת חיים של התחדשות
בקדושה הוא רבותא יותר מתחיית המתים בגוף.

והשני הוא גדול יום הגשמים ביום שנתנה בו תורה
הוא נגד בחי' גבורה שבקדושה כי אורייתא מגבורה
נפקא. וגם בזה איכא מ"ד יותר מיום משנתנה בו
תורה. כי ענין מ"ת שהי' בחג השבועות לא נקלטו
הד"ת בלב המוקבל רק ע"י ההכנה של נעשה ונשמע
זוכין למ"ת. היינו הנתינה מלד הנותן. ועוד אין לו
קיום בלב כמו שהי' בפעם ראשון עד אחר יוה"כ
שנתנו הלוואות שניות. ואחר חג הסוכות זוכין ביום
הזה לקבלת הד"ת שהי' נקלט בלב להתקיים בו.
ולכן הוא גדול מיום שנתנה בו תורה.

ה' צ"ק
ב"י צ"ק
ה"י

4

ביום השמיני עצרת תהיה לכם (במדבר כט.
לה). בכל הג' רגלים נפתחו שערי
ברכה מן השמים בזכות ג' אבות¹⁹. ושמיני
עצרת נפתח השער בנפשות בני ישראל
שיכולין לקבל הברכות. וזהו כחו של משה
רבינו ע"ה דכתיב וידבר משה את מועדי ה'
אל בני ישראל (ויקרא כג. מד) שהדביק נפשות
בני ישראל אל המועדות. והוא בכח התורה
שנקראת (משלי ה. ב) לקח טוב שמלמדת לבני
ישראל איך לקבל את הטוב. ולכן שמחים
בתורה בשמיני עצרת:

א"ע א"ע

5) שמחת תורה שעושים בשמיני עצרת. כדאיתא²⁰ עושים סעודה לגומרה של תורה. כי תכלית כל הגאולה וטהרת הנפשות כדי להיות מוכן לתורה. ואיתא במדרש²¹ כי שמיני עצרת כמו שבועות אחר חג הפסח ואלה ז' ימי סוכות כמו שבעה שבועות של הספירה. וכמו שהיה תכלית יציאת מצרים כדי לקבל התורה כדכתיב (במדבר טו, נוא) אשר הוצאתי [אתכם] מארץ מצרים להיות לכם לאלקים. כן תכלית הגאולה וטהרה ביום הכפורים וסוכות להיות מוכן לתורה. ופירוש גומרה של תורה הוא מלה דקיימא בעובדא. כי התורה שנתפרשה בעולם הזה בתרי"ג פקודין היא מדרגה תחתונה של התורה ואין המצוה נקראת אלא על מי שגומרה²². לכן עיקר התורה הוא לבני ישראל. הגם כי חיות כל העולמות כולן רק מן התורה. אבל נקראת על שם ישראל שהם גומרים התורה בעובדא. והנה כמו שהמצות הם רמ"ח ושס"ה נגד איברי האדם²³. כן יש בזמן שבכל שנה יש סדר מיוחד לגין סדרים דאורייתא²⁴. ובכלל ישראל מתקיים התחדשות התורה בכל שנה ושנה. לכן בסוף השנה עושים סעודה לגומרה של תורה:

אמר אלעזר

6) כי באמת התורה אין לה שיעור ויש לכל פרשה ולכל פסוק ולכל תיבה ולכל אות כמה עולמות עליונים מיוחדים. אבל הקב"ה הניח לנו פיאה ועוללות כמו שכתוב (ויקרא יט, י) לעני ולגר תעזוב. וכל מה שאנו יכולין להשיג הכל נובלות התורה שלמעלה. וכפי מה שאדם יודע זאת ומחזיר על העוללות כעני ואביון או התורה מרוממת אותו. וכן כתוב באבותינו שעמדו על הר סיני ויתיצבו בתחתית ההר (שמות יט, ז). שהבינו שהם רחוקים מן אמיתיות התורה רק אחוז בתחתיות ההר. ולכן נתרוממו ונתעלו עד לשמים. גם צריך איש ישראל לחפש למצוא הארת התורה בכל מקום. שאין לך דבר שאין בו תורה. וכשאדם נותן לבו לחפש למצוא איזה לימוד בכל הבא לפניו הוא בכלל סלסלה ותרוממך. ואיתא²² רצה הקב"ה לזכות את ישראל הרבה להם תורה דכתיב (ישעיה מב, כא) למען צדקו יגדיל תורה. כי באמת התורה היא שמו של הקב"ה²³ והוא אחד. ולזכות אותנו הרבה את התורה בצירופים שונים משמנה בקדוש²⁴. עד שנתגלה לנו התורה בצירופים הערוכים לפנינו. וכל אלה הצירופים אחוזים ומדובקים בשמו הגדול והקדוש. ועל זה אמר ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת²⁵. הוא התורה שהיא שמו של הקב"ה ונתן לנו דביקות בזאת התורה כי קריאה לשון חיבה ודביקות:

אמר אלעזר

7) כתיב (תהילים צז, יא) "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה". בימים הנוראים היא הזריעה של האור, ובחג הסוכות ושמחת תורה צומחת השמחה, והיא משפיעה גם לעתיד, כל אדם כפי מדריגתו, והעיקר הוא שתהיה עבודת ד' בשמחה, כדברי הכתוב (דברים כח, מז) "תחת אשר לא עבדת את ד' אלהיך בשמחה וגו'".

73

8) הנה בכל החג, כל יומו הננו בהתפתחות הדרגות, מאברהם עד דוד ביום השביעי שהוא עדיין עם טבע הבריאה הכלולה בשבע. (תפארת ישראל פ"ב), שבהכרח מתקשרת עם טבעיות. וכל זמן שהיא מקושרת עם הטבע יש לה שייכות עם כל האומות שמביאין עליהם את ע' הפרים (סוכה נה, ב), אבל בשמיני עצרת שאני ואתה נעשה סעודה בינינו, הוא משום שהשמיני הוא על הטבע שבזה לא שייך כי אם ישראל. ובוה כחן של ישראל שקבלו את התורה, שבעיקרה היא התושבע"פ, שמה שהחזירה על כל האומות ולא קבלוה "זורת משעיר למו הופיע מהר פארן" (דברים לג, ב, ע"ז ב, ב) הוא משום התושבע"פ, את הכתב קבלו וגם העדי של ישראל (שבת פח, א) משום סגולתם שקדמו לעולם (ע"י בראשית רבה א, ד) לטבע הבריאה. וזה מתגלה בעיקר בשמחת התורה, שבהרחבת השמחה יש האפשרות לקבל את ההשפעה הגדולה של קדושת התורה, ועל זה נאמר "הרחב פיך ואמלאהו" (תהילים פא, יא). תהלים פ"א